

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної авіаційної
служби України

_____ 2017 року № _____

Авіаційні правила України

«Технічні вимоги та адміністративні процедури для льотних екіпажів
цивільної авіації»

I. Загальні положення

1. Авіаційні правила України «Технічні вимоги та адміністративні процедури для льотних екіпажів цивільної авіації» (далі – Авіаційні правила) містять такі додатки:

- 1) додаток I «Свідоцтво льотного екіпажу» (PART – FCL);
- 2) додаток II «Умови заміни чинних національних свідоцтв»;
- 3) додаток III «Визнання свідоцтв»;

4) додаток IV «Медична сертифікація авіаційного персоналу, авіаційних медичних центрів (АеМС), авіаційних медичних експертів (АМЕ), лікарів загальної практики – сімейних лікарів (GMP) та лікарів з авіаційної медицини (ОНМР) (PART – MED);

5) додаток V «Сертифікація персоналу бортпровідників, який залучається до комерційних перевезень повітряним транспортом» (PART – CC);

6) додаток VI «Уповноважений орган – система управління та керування» (PART – ARA);

7) додаток VII «Організації – система управління та керування» (PART – ORA).

Кожний додаток складається з підчастин, розділів, глав, пунктів та доповнень.

Для реалізації цих Авіаційних правил уповноважений орган з питань цивільної авіації (далі – уповноважений орган) застосовує прийнятні методи відповідності (AMC) та інструктивний матеріал (GM), враховуючи останні ревізії Регламентів Європейської Комісії.

2. Ці Авіаційні правила встановлюють загальні вимоги щодо:

1) умов видання свідоцтв, підтримання їх чинності, внесення змін, обмеження, призупинення дії та анулювання свідоцтв, права та обов'язки власників свідоцтв, умови заміни чинних національних свідоцтв пілотів та національних свідоцтв бортових механіків на свідоцтва пілотів, а також умови визнання свідоцтв інших країн;

2) сертифікації осіб, що відповідають за льотну підготовку або навчання на тренажерах та за оцінку навичок пілота;

3) медичних сертифікатів, що видаються пілотам, умов їх видання, підтримання їх чинності, внесення змін, обмеження, призупинення дії та анулювання медичних сертифікатів, прав та обов'язків власників медичних сертифікатів, а також умов заміни національних медичних сертифікатів на медичні сертифікати, що відповідають вимогам цих Авіаційних правил;

4) сертифікації авіаційних медичних експертів (далі – АМЕ), а також умов виконання медичними фахівцями загального напрямку обов'язків АМЕ;

5) адміністративних процедур, які має виконувати уповноважений орган та організації з підготовки пілотів (АТО) відповідно до правил, про які йдеться у додатках, зазначених в підпунктах 1 – 7 пункту 1 цього розділу, що відповідають вимогам додатків I – VII цих Авіаційних правил.

3. У цих Авіаційних правилах терміни вживаються в такому значенні:

JAR – спільні авіаційні вимоги, прийняті Авіаційною владою Об'єднаної Європи та схвалені до застосування уповноваженим органом;

екіпаж повітряного судна (ПС) – льотний та кабінный екіпаж;

звіт про кредити – звіт, на основі якого можуть бути визнані попередні досвід та кваліфікації;

звіт про заміну – звіт, на основі якого свідоцтво може бути замінено на свідоцтво відповідно до вимог PART – FCL;

кредит – визнання попереднього досвіду та кваліфікацій;

посвідчення АМЕ та медичний сертифікат пілота, що відповідають вимогам PART – MED, – посвідчення, сертифікат, виданий або визнаний уповноваженим органом відповідно до вимог додатків IV – VII до цих Авіаційних правил;

сертифікат АМЕ та медичний сертифікат пілота, що не відповідають вимогам PART – MED, – сертифікат, виданий або визнаний уповноваженим органом до набрання чинності цими Авіаційними правилами;

свідоцтво PART – FCL – свідоцтво льотного екіпажу, що відповідає вимогам додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил;

свідоцтво пілота легких повітряних суден – свідоцтво LAPL, що відповідає спеціальним вимогам додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил;

свідоцтво, що не відповідає вимогам цих Авіаційних правил, – свідоцтво, видане або визнане уповноваженим органом до набрання чинності цими Авіаційними правилами;

сертифікат або організація, що відповідають вимогам цих Авіаційних правил, – сертифікат або схвалення, які є виданими або визнаними, або ж організація, що є сертифікованою або визною уповноваженим органом відповідно до вимог та процедур додатків I – VII до цих Авіаційних правил;

узгоджене з вимогами PART – FCL свідоцтво – свідоцтво пілота, у тому числі внесені до нього рейтинги, кваліфікаційні відмітки, дозволи, яке було видане або визнане уповноваженим органом та яке відповідає вимогам додатків I – VII до цих Авіаційних правил;

член кабінного екіпажу – член екіпажу, який має відповідну кваліфікацію, не належить до членів льотного екіпажу або до членів технічного екіпажу і є призначеним оператором для виконання обов’язків, пов’язаних із забезпеченням безпеки пасажирів під час комерційних перевезень.

II. Видача свідоцтв та медична сертифікація пілотів

1. Підготовка пілотів ПС має відповідати вимогам, які визначені в додатках I PART – FCL та IV PART – MED до цих Авіаційних правил.

2. Власники свідоцтв пілотів, які були видані уповноваженим органом до набрання чинності цими Авіаційними правилами, незважаючи на повноваження власників свідоцтв можуть виконувати польоти, лише до дати, зазначеної в пункті 1 розділу III цих Авіаційних правил, з урахуванням додаткових вимог щодо перевезення пасажирів або виконання інших комерційних операцій, визначених у підчастинах В та С додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил.

III. Чинні національні свідоцтва пілотів

1. Свідоцтва, видані або визнані згідно з національними правилами до 31 грудня 2017 року, будуть вважатися дійсними згідно з цими Авіаційними правилами. Такі свідоцтва підлягають заміні уповноваженим органом не пізніше 31 січня 2019 року на свідоцтва, що відповідають вимогам цих Авіаційних правил.

2. Свідоцтва, що не відповідають вимогам цих Авіаційних правил, у тому числі будь-які пов’язані з такими свідоцтвами кваліфікаційні відмітки та

дозволи, видані або визнані уповноваженим органом до моменту застосування цих Авіаційних правил, підлягають заміні на свідоцтва згідно з цими Авіаційними правилами, але тільки за умови, що вони повністю відповідають вимогам цих Авіаційних правил. Заміну свідоцтв здійснює уповноважений орган, що видав свідоцтво.

3. Свідоцтва, що не відповідають вимогам цих Авіаційних правил, підлягають заміні на свідоцтва згідно з вимогами цих Авіаційних правил за умови виконання таких вимог:

1) виконано усі вимоги додатка II «Умови заміни чинних національних свідоцтв» до цих Авіаційних правил; або

2) інформація, зазначена у звіті про заміну, повністю відповідає усім вимогам до відповідного свідоцтва.

4. Звіт про заміну, складений уповноваженим органом, повинен містити:

1) національні вимоги, на основі яких було видано свідоцтво пілота;

2) обсяг прав, які надавались пілотам;

3) посилання на відповідні вимоги додатка I PART – FCL цих Авіаційних правил, до яких може бути надано кредит;

4) будь-які обмеження, що мають бути включені до свідоцтв PART – FCL, та будь-які вимоги, які пілот повинен виконати для зняття цих обмежень.

5. До звіту про заміну додаються копії всіх документів, необхідних для підтвердження вимог, установлених у підпунктах 1 – 5 цього пункту 4. Під час підготовки звіту про заміну уповноважений орган, наскільки це можливо, має дати пілотам змогу продовжувати свою діяльність.

6. Власники кваліфікаційної відмітки інструктора класу ПС (CRI) або посвідчення екзаменатора класу ПС (CRE), що мають право на використання однопілотних ПС складної конструкції з високими льотно-технічними характеристиками, повинні забезпечити заміну цих прав відповідно на сертифікат інструктора типу ПС (TRI) або посвідчення екзаменатора типу ПС (TRE) для однопілотних літаків.

7. Уповноважений орган може дозволити пілоту-студенту використовувати обмежений обсяг прав на виконання польотів без нагляду, доки він не відповідатиме усім вимогам, необхідним для отримання свідоцтва LAPL:

1) застосування прав обмежується територією України або її частиною та одномоторними поршневіми літаками, максимальна злітна маса яких не перевищує 2000 кг, і виключає перевезення пасажирів;

2) такі дозволи видаються на основі індивідуальної оцінки ризиків для безпеки, яку інструктор здійснює після оцінки концепції безпеки, проведеної уповноваженим органом.

8. Організації з підготовки пілотів (АТО):

1) повинні виконувати технічні вимоги та адміністративні процедури, встановлені у додатках VI PART – ARA та VII PART – ORA до цих Авіаційних правил, а також мати відповідний сертифікат, виданий уповноваженим органом;

2) які мають сертифікати, видані уповноваженим органом за національними правилами України, вважаються такими, що відповідають вимогам цих Авіаційних правил. Діяльність таких організацій повинна бути обмежена раніше дозволеними видами діяльності. Не обмежуючи вимог пункту 2 цього розділу, організації з підготовки пілотів повинні до 31 грудня 2018 року відредагувати свої системи керування, керівництва, тренувальні програми, процедури та інструкції відповідно до вимог додатка VII PART – ORA до цих Авіаційних правил;

3) з 01 січня 2019 року АТО, які дотримуються вимог національних авіаційних правил, або JAR – FCL, і були сертифіковані або визнані в Україні до набрання чинності цими Авіаційними правилами, мають право проводити підготовку пілотів для отримання тільки свідоцтв PPL;

4) повинні отримати від уповноваженого органу не пізніше ніж до 31 січня 2019 року замість сертифікатів, про які йдеться у пункті 1 цього розділу, сертифікати, що відповідають вимогам додатка VI PART – ARA до цих Авіаційних правил.

9. Тренувальне обладнання імітації польоту (FSTD):

1) що використовується для підготовки, тестування та перевірок пілотів, за винятком випробувальних навчальних тренажерів, які використовуються для підготовки пілотів до випробувальних польотів, повинно відповідати технічним вимогам та адміністративним процедурам, визначеним у додатках VI PART – ARA та VII PART – ORA до цих Авіаційних правил, та мати визначений кваліфікаційний рівень;

2) яке має сертифікати FSTD, видані або визнані відповідно до національних авіаційних правил України або вимог JAR – STD, до набрання чинності цими Авіаційними правилами вважається таким, що відповідає вимогам цих Авіаційних правил;

3) повинно отримати в уповноваженого органу до 31 січня 2019 року сертифікати, про які йдеться у підпункті 2 цього пункту, сертифікати FSTD, що відповідають вимогам, установленим у додатку VI PART – ARA до цих Авіаційних правил.

10. Авіаційні медичні центри (АеМС) повинні:

1) повинні відповідати технічним вимогам та адміністративним процедурам, визначеним у додатках VI PART – ARA та VII PART – ORA до цих Авіаційних правил, та пройти сертифікацію;

2) адаптувати до 31 січня 2018 року свої адміністративні процедури до вимог додатка VII PART – ORA до цих Авіаційних правил. Свідоцтва відповідності АеМС, які відповідають авіаційним правилам JAR та були видані або визнані уповноваженим органом до набрання чинності цими

Авіаційними правилами, повинні вважатися такими, що були видані відповідно до вимог цих Авіаційних правил;

3) отримати в уповноваженого органу до 31 січня 2019 року замість свідоцтв відповідності AeMC, зазначених у цьому пункті, сертифікати відповідності AeMC, які повинні відповідати вимогам додатка VII PART – ARA до цих Авіаційних правил.

IV. Чинні національні свідоцтва AeMC, посвідчення АМЕ та медичні сертифікати пілотів

1. Свідоцтва AeMC, посвідчення АМЕ та медичні сертифікати пілотів, які відповідають вимогам JAR, видані або визнані уповноваженим органом до набрання чинності цими Авіаційними правилами, вважаються виданими відповідно до цих Авіаційних правил.

2. Заміна свідоцтв AeMC, посвідчень АМЕ та медичних сертифікатів пілотів та сертифікати, що відповідають вимогам додатка VI PART – ARA до цих Авіаційних правил, має бути здійснена до 31 січня 2019 року.

3. Свідоцтва AeMC, посвідчення АМЕ та медичні сертифікати пілотів, які не відповідають вимогам JAR, видані уповноваженим органом до набрання чинності цими Авіаційними правилами, залишаються чинними до дати наступного продовження їх дії або до 31 січня 2019 року, залежно від того, що станеться раніше.

4. Заміна свідоцтв AeMC, посвідчень АМЕ та медичних сертифікатів пілотів, зазначених у пункті 1 цього розділу, повинна здійснюватися згідно з вимогами додатка IV PART – MED до цих Авіаційних правил.

V. Заміна кваліфікаційних рейтингів з льотних випробувань

1. До свідоцтв пілотів, які до набрання чинності цими Авіаційними правилами мали свідоцтва пілотів-випробувачів національного стандарту та проводили льотні випробування за категоріями 1 та 2 або які проводили підготовку пілотів-випробувачів, повинні бути внесені відповідні рейтинги пілота-випробувача та/або інструктора з підготовки пілотів-випробувачів.

2. Заміна кваліфікаційних рейтингів здійснюється відповідно до звіту про заміну складеного відповідно до пунктів 4 та 5 розділу III цих Авіаційних правил.

VI. Чинні національні свідоцтва бортових механіків

1. Для заміни свідоцтв бортових механіків, виданих відповідно до вимог Додатка 1 до Міжнародної конвенції про міжнародну цивільну авіацію (далі – Чиказька конвенція) «Видача свідоцтва авіаційному персоналу» в свідоцтва PART – FCL цих Авіаційних правил власники звертаються до уповноваженого органу.

2. Заміна свідоцтв бортових механіків на свідоцтва згідно з вимогами PART – FCL цих Авіаційних правил здійснюється відповідно до звіту про заміну, що відповідає вимогам, визначеним у пунктах 4 та 5 розділу III цих Авіаційних правил.

3. Під час звернення до уповноваженого органу щодо отримання свідоцтва транспортного пілота (ATPL) для літаків потрібно враховувати

положення щодо кредитів, зазначених у пункті FCL.510.A (c)(2) додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил.

VII. Умови визнання свідоцтв та сертифікатів, які видані іншими країнами

1. Уповноважений орган може видавати свідоцтва, що відповідають вимогам додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил, та пов'язані з ними медичні сертифікати на підставі чинних свідоцтв та медичних сертифікатів, виданих країнами EASA. Рішення про видачу свідоцтв приймає уповноважений орган за поданням профільної АТО із зазначенням у разі потреби необхідних напрямів та обсягів додаткової підготовки та тестування (наприклад: особливості авіаційного законодавства України, особливості навігації в повітряному просторі України тощо).

2. Заявники, що звернулися за отриманням свідоцтв PART – FCL від інших країн, які вже мають рівноцінне чинне свідоцтво або пов'язаний з ним медичний сертифікат, виданий не країною EASA, але згідно з додатком I Чиказької конвенції, можуть отримати свідоцтва та пов'язані з ними медичні сертифікати відповідно до цих Авіаційних правил на умовах відповідних міжнародних договорів. В інших випадках свідоцтво видається згідно з вимогами додатка III «Визнання свідоцтв» до цих Авіаційних правил.

3. Уповноважений орган визначає обсяг кредитів заявника за рекомендацією сертифікованої в Україні навчальної організації з підготовки пілотів за відповідним напрямом.

4. Власникам свідоцтв транспортного пілота (ATPL), виданого не країною EASA, але отриманого згідно з додатком 1 до Чиказької конвенції, досвід яких відповідає вимогам щодо досвіду для видачі ATPL для

відповідної категорії ПС, як установлено у підчастині F додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил, може надаватись повний обсяг кредитів, що покриватиме вимоги стосовно проходження курсу підготовки та необхідного льотного досвіду. Обов'язковою вимогою до таких заявників є складання іспиту з теорії, як вимагається для отримання ATPPL, та тестування льотних навичок, за умови, що на час проведення тестування льотних навичок кваліфікаційна відмітка про тип ПС є дійсною.

5. Кваліфікаційні відмітки про тип ПС (літак або вертоліт) можуть бути внесені до свідоцтв PART – FCL на підставі підготовки, проведеної в АТО, сертифікованій в Україні, або в АТО, сертифікованій в країні – члені EASA. У разі проходження заявником такої підготовки не в країні – члені EASA дія таких відміток обмежується ПС, зареєстрованими в цій країні. Це обмеження може бути анульовано у разі, якщо пілот виконає вимоги пункту C.1 додатка III «Визнання свідоцтв» до цих Авіаційних правил.

6. Уповноважений орган може визнавати сертифікати іноземних навчальних закладів (АТО) та авіаційних тренажерів (FSTD, FTD, FFS, FNPT, BITD, OTD), які видані країнами – членами EASA. Рішення про визнання таких сертифікатів може бути прийняте без ознайомлення безпосередньо з навчально-технічною базою АТО та тренажерами.

VIII. Кредити за навчання, розпочате до набрання чинності цими Авіаційними правилами

1. Відповідно до процедури видання свідоцтв PART – FCL згідно з додатком I до цих Авіаційних правил, навчання, розпочате до набрання чинності цими Авіаційними правилами, що відповідає вимогам та процедурам уповноваженого органу, здійснюється під законодавчим наглядом

уповноваженого органу та було рекомендоване в Україні до набрання чинності цими Авіаційними правилами, враховується в повному обсязі за умови, що навчання та тестування завершуються до 01 січня 2020 року.

2. За навчання, розпочате до набрання чинності цими Авіаційними правилами згідно з додатком I до Чиказької конвенції, надаються кредити з метою отримання свідоцтв PART – FCL на основі звіту про кредит, підготовленого організацією з підготовки пілотів після консультації з уповноваженим органом.

3. У звіті про кредит описується обсяг підготовки, зазначаються вимоги до свідоцтв PART – FCL, які покриває кредит, та, якщо потрібно, вимоги, які заявникові потрібно задовольнити для того, щоб отримати свідоцтво PART – FCL. До звіту додаються копії всіх документів, необхідних для підтвердження обсягу підготовки, та національних нормативно-правових актів і процедур, згідно з якими було розпочато навчання.

IX. Зарахування досвіду, набутого в період проходження військової служби

1. Для отримання в Україні свідоцтв PART – FCL військовослужбовці, що проходили службу у Державній авіації України, повинні звернутися до уповноваженого органу.

2. За знання, досвід та навички, набуті в період проходження військової служби, надається кредит, що покриває відповідні вимоги додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил, відповідно до елементів звіту про кредити, підготовленого організацією з підготовки пілотів після консультації з уповноваженим органом.

3. Звіт про кредити повинен:

- 1) описувати національні вимоги, на основі яких були видані військові сертифікати, відмітки, дозволи та/або кваліфікації;
- 2) описувати обсяг прав, наданих пілотам;
- 3) визначати вимоги додатка I PART – FCL до цих Авіаційних правил, що покриваються кредитами;
- 4) визначати будь-які обмеження, що мають бути включені до свідоцтва, та вимоги, які пілоти мають задовольнити для зняття цих обмежень;
- 5) включати копії будь-яких документів, необхідних для підтвердження складових звіту, а також копії відповідних національних вимог та процедур.

X. Придатність бортпровідників за станом здоров'я

1. Бортпровідники, які залучені до виконання функціональних обов'язків на ПС, задіяних в комерційних перевезеннях, повинні відповідати вимогам, установленим у додатку IV PART – MED до цих Авіаційних правил.

2. Медична сертифікація бортпровідників, яка проводиться відповідно до цих Авіаційних правил, вважається чинною, доки:

- 1) не закінчиться строк чинності медичного сертифіката, визначеного уповноваженим органом; або

2) не закінчиться строк чинності медичного сертифіката, передбаченого в пункті MED.C.005 додатка IV PART – MED до цих Авіаційних правил.

3. Строк чинності медичного сертифіката обчислюється з моменту останньої медичної перевірки або оцінювання.

4. До закінчення строку чинності медичного сертифіката будь-які подальші медичні перевірки проводяться згідно з вимогами додатка IV PART – MED до цих Авіаційних правил.

Директор департаменту
льотної експлуатації

О.І. Лісняк